

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1968

BRNO 1970

NOVÉ NÁLEZY NA SÍDLIŠTI Z DOBY STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ V LOVČIČKÁCH

(okr. Vyškov)

JAROSLAV TEJRAL, AŮ ČSAV Brno

Povrchovým průzkumem sídliště z doby stěhování národů v Lovčičkách byl získán určitý počet keramických zlomků z nádob vyrobených na hrnčířském kruhu, které mají přesné obdoby v nálezech, učiněných zde již dříve.

NEUE FUNDE AUS DER VÖLKERWANDERUNGSZEITLICHEN VON LOVČIČKY

(Bez. Vyškov)

Bei der oberflächlichen Untersuchung der völkerwanderungszeitlichen Siedlung in Lovčičky gewann man auch mehrere Bruchstücke von Drehscheibenkeramik, zu der es schlagende Übereinstimmungen in der Fundausbeute der voraufgehenden Jahre von dieser Fundstelle gibt.

VÝZKUM STAROSLOVANSKÉHO SÍDLIŠTĚ V PŘÍTLUKÁCH

(okr. Břeclav)

MARIE KOSTELNÍKOVÁ, AŮ ČSAV Brno

V roce 1968 byl obnoven výzkum staroslovanského sídliště na katastru obce Přítluky v blízkosti známého přítluckého mohylníku s keramikou pražského typu. Již v roce 1953—1955 zde byly prováděny výzkumy, které přinesly nález šesti polozemnic s keramikou pražského typu. Tenkrát byla prozkoumána plocha 2400 m².

V roce 1968 jsme vedli tři sondy, z nichž dvě přímo navazovaly na dříve zkoumané plochy a jedna byla vedena západně, v těsné blízkosti. Byla odkryta plocha celkem 475 m². Až do hloubky 60 cm zde byla odebírána tmavá kulturní vrstva, v níž se nerýsovaly žádné objekty. Teprve v podložním písku se rýsovaly většinou mladohradištní jámy a neúplný půdorys objektu s kůly z období nejmladší fáze kultury moravské malované. V nadložních vrstvách bylo nalezeno větší množství keramického materiálu několika kultur, a to z nejmladší fáze moravské malované, z kultury mohylové, keramika římského období a mladohradištní. Převážnou většinu zde tvořila nepomalovaná keramika malovaná. Výrazné nálezy pražského typu zde na této relativně malé ploše zjištěny nebyly.

Výzkum bude pokračovat v letošním roce.

AUSGRABUNG DER ALTSLAWISCHEN SIEDLUNG IN PŘÍTLUKY

(Bez. Břeclav)

Im Jahre 1968 setzte man die Ausgrabung der slawischen Siedlung mit Keramik vom Prager Typus fort, in der man in den voraufgehenden Jahren Grubenhäuser mit dieser Keramik festgestellt hatte. Die angetroffene Kulturschicht lieferte reichlich Funde aus der Zeit der jüngsten Phase der mährischen bemalten Keramik, ferner der Hügelgräberkultur, der römischen Kaiserzeit und jüngeren Burgwallzeit.

SLOVANSKÉ KOSTROVÉ POHŘEBIŠTĚ V UHERSKÉM HRADIŠTI-SADY

ROBERT SNÁŠIL, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště

Lokalita leží v nejjihnějším cípu katastru Mařatic, v polní trati „Mezicesty“, při hranici katastru Uherské Hradiště-Sady. Od východního okraje této obce je vzdálena pouze asi 300 m. Pohřebiště

bylo objeveno při hloubení melioračních rýh na středu mírného svahu, přivráceného k jihu, zvedajícího se nad silnicí, spojující Uherské Hradiště-Sady a Vésky. Svah je v severojižní ose na východním i západním okraji přerušen mělkými širokými terénními rýhami, které sledují směr spádnic. Západní okraj západní rýhy vytváří zároveň patu návrší, na němž stojí dnešní kostel v Uherském Hradišti-Sadech. Svah s pohřebištěm je podle speciální mapy umístěn ve čtverci 37—82 v části A. Přístup k pohřebišti vede zčásti po polní cestě, orientované v délce asi 200 m J—S a stácející se potom do směru severovýchodního. Pohřebiště leží na prodloužené ose prvního úseku polní cesty.

Meliorační rýhy v té části odvodňovaného pole, kde porušily kostrové hroby, jsou orientované Z—V. Vzdálenost mezi nimi je 10 m a zahloubeny jsou 120 cm. Žluté sprašové podloží je překryto asi 75 cm silnou vrstvou váté tmavohnědé hlíny, jejíž horní část tvoří ornici. Dále, mimo předpokládané okraje pohřebiště, tvoří podloží žlutozelený slín.

Porušené kostrové hroby byly zjištěny v profilech pouze dvou rýh, vyhloubených vedle sebe. V severnější z nich bylo napočítáno šest hrobů, jejichž vzdálenosti od sebe jsou, počítaje od východu k západu — 3, 4, 3, 9 a 7 metrů. Z některého z těchto hrobů byl při hloubení rýhy vyhozen na povrch střep s podhrdlím nádoby, zdobené po obvodu v horní části výdutí těla tři až pětinasobnou jemně rytou vlnicí s ostrými vrcholy, pod kterou je vyryta pětinasobná obvodová rýha. Pod rýhou je umístěna opět obvodová několikanásobná nízka, jemně rytá vlnice. Střep je vyroben z hrubšího hlinitopísčitého materiálu. Nádoby, jejíž součástí střep byl, lze označit za tenkostěnnou. Síla střepu je 0,3 cm. Barva vnější strany je hnědě tmavošedá, vnitřní je poněkud světlejší. Lom je černý. Podle vnitřních i vnějších rýh byla nádoba obtáčena. Hroby, jejichž dna jsou zahloubena do spraše v celkové hloubce kolem 100 cm, mají jednotnou orientaci — JZ—SV, tedy lebka je na JZ straně a její obličejová část směřuje k SV.

V druhé, jižní rýze, byl zachycen pouze jeden hrob, který byl i prozkoumán. Z tohoto hrobu byly porušeny pouze spodní části kostry nohou. Kostra byla uložena opět v hloubce 100 cm a byla odkryta pod jižním profilem této rýhy. Orientace je shodná jako u předchozích pohřbů. Nebožtík byl uložen na dno hrobové jámy tak, že lebka spočívala na týlní straně, byla však poněkud skloněna a stočena vlevo. Osa lebky potom svírá s osou páteře tupý úhel, jehož ramena jsou otevřena východně. Kostí nohou jsou opět od osy páteře vychýleny vpravo, takže svírají tupý úhel, otevřený západně. Tato poloha se nezdá být dost přirozená. Kostí levé paže svírají v loketním kloubu ostrý úhel. Kostra ruky leží na prsní kosti. Kostí pravé paže svírají v loketním kloubu tupý úhel a kostra ruky je uložena na středu kosti pánevní. Celková zachovaná délka kostry je 173 cm. Pod okrajem levé pánevní kosti byla nalezena malá železná přezka oválného, téměř kruhového tvaru bez trnu, se železnou úchytkou. Celková délka — 3,3 cm, šířka — 2,3 cm, dále železné protáhlé jazykovité pásové nákončí, délka — 4,7 cm, šířka — 2 cm, síla — 0,4 cm a konečně železný tyčinkovitý necelý předmět, snad šídlo — délka 4,7 cm, maximální průměr — 0,4 cm.

Podle nepřítomnosti hrobů v dalších dvou nejbližších rýhách se dá soudit, že pohřebiště bylo maximálně rozloženo na ploše 30 × 30 m. Nález dalších hrobů lze mimo plochu vytyčenou oběma výkopy rýh předpokládat mezi severní a následující, ještě severněji vyhloubenou rýhou. Je pravděpodobné, že tu jde o menší venkovské pohřebiště.

Podle jediného střepu nádoby nelze přesněji toto pohřebiště datovat, zdá se však, že se tu mohlo pohřbívat v první polovině 9. a okolo přelomu 8. a 9. stol.

DAS SLAWISCHE SKELETTGRÄBERFELD VON UHERSKÉ HRADIŠTĚ-SADY

Auf der Feldflur „Mezicesty“ im Gemeindegrund der Ortschaft Mařatice nahe dem Ostrand der Gemeinde Uherské Hradiště-Sady entdeckte man bei Meliorationsarbeiten ein Skelettgräberfeld, dessen Gräber in den Lösuntergrund des sanften, gegen Süden geneigten Hangs eingelassen waren. In den Profilwänden zweier Meliorationsgräben traf man insgesamt sieben SW—NO orientierte Skelettgräber an, von denen eines untersucht wurde. Beim Skelett lag eine Eisenschnalle, eiserne Riemenzunge und ein Eisengegenstand, vielleicht ein Pfriem. Vermutlich war hier der Teil eines kleinen Dorffriedhofs zutage gekommen, der nach der Aussage der Keramikfunde zu Ende des 8. und ersten Hälfte des 9. Jhs. belegt worden war.

BŘECLAV-POHANSKO V ROCE 1968

BOŘIVOJ DOSTÁL, filosofická fakulta UJEP Brno

Tab. 25—31

Na velkomoravském hradisku Pohansku u Břeclavi se v roce 1968 soustředil výzkum prováděný katedrou prehistorie filosofické fakulty UJEP (vedoucí výzkumu prof. dr. F. Kalousek, zástupce

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1968

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulík, DrSc.
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Řihovský
Překlady: Helena Plátková
Na titulní obálce: Bronzový terč ze slovanského hradiska v Mikulčicích
Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné.